מה הדין: שתיקת הבעלים בשעת היזק – האם ראיה מניעת מחילה?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

שתיקת הבעלים בשעת ההיזק אינה נחשבת כמחילה, וחובת התשלום עומדת בעינה כל עוד לא אמרו בפירוש "מחול לך".

הנידון: ראובן ראה את שמעון משתמש בחפצו, חונה בחנייתו או גורם נזק קל לממונו, ושתק באותה שעה ולא מיחה בו בגלוי. כעבור זמן תבע ראובן את שמעון לשלם על הנזק וההנאה. שמעון טען בבית הדין: "הרי ראית אותי בשעת מעשה ושתקת! שתיקתך כהודאה ומחילה דמי!" – האם טענת שמעון מתקבלת?

טענתו של שמעון נדחית כליל, ושתיקת הבעלים בשעת הנזק אינה נחשבת כמחילה.

ההסבר ההלכתי: אדם הרואה שרכושו ניזוק או שנלקח ללא רשות, עשוי לשתוק באותה שעה מסיבות שונות – כגון הלם, בושה, יראה מפני מריבה וקטטה, או רצון לברר את הדין בנחת מאוחר יותר. לפיכך, אין שתיקה זו נחשבת כמחילה על חוב ממוני, וכל עוד הבעלים לא אמרו בפירוש "מחול לך" או "הריני נותן לך במתנה" – חובת התשלומין והפיצוי עומדת בעינה כדת וכדין.

(מקורות: שולחן ערוך, חושן משפט, סימן שס"ג סעיף ג', וסימן שפ"א סעיף א' ; פתחי תשובה, חושן משפט, סימן רמ"א סעיף קטן ב' ; וסמ"ע, חושן משפט, סימן שס"ג).

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/owner-silent-while-damage-done/